

Ústavní soud ČR**Joštova 8, 660 83 Brno 2****e-mail: podani@usoud.cz****Plzeň 19.6.2017****Žádost o pozastavení účinnosti zák. č. 123/2017 Sb.****a veřejná žaloba na hrozby velkého rozsahu naoktrojovanou ideologií bezzásahovosti MŽP**

Po dlouhodobé, sofistikované mediální propagandě, za vydatné pomoci Hnutí DUHA, se podařilo ministrovi R. Brabčovi prosadit jednoúčelovou novelu zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v zák. 123/2017, která přikrývá stamiliardové škody vzniklé nezákonnou „výrobou divočiny“. Pokud vznikne škoda na státním majetku vinou omylného jednání příslušné státní organizace pověřené správou státního majetku, kdo nese odpovědnost za zjištění rozsahu škod či nápravu škod? Zajímavé, že se nepodařilo prosadit mnoho potřebnějších zákonů, např. zák. o ochraně ovzduší, zák. o sociálním bydlení, novelizaci stavebního zákona.

Současná situace

Šumava, která byla trvalou retenční zásobárnou vod pro níže položené oblasti Povltaví vč. povodí Berounky, byla vyhlášena Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV) a to před vymezením Národního parku Šumava. Díky ideologicky naoktrojované bezzásahovosti k „výrobě divočiny“ odumřely hřebenové smrčiny, vč. geneticky cenných pralesových torz. Vzhledem k následnému vysušování nejen přírodních retenčních „nádržek“ - rašelinišť, ale i humidních lesů chráněných Ramsarskou úmluvou, dochází k rychlé aridizaci nejen Šumavy, ale i návazných území. Vodu ztrácí šumavská sídla, voda v šumavských řekách je v průměru na poloviční bilanci oproti normálnímu stavu. Situaci zatím zachraňují přehrady, např. Lipno či Hracholusky, které nadlepšují vodní stavy v řekách. Nyní už nejde jen o sjízdnost řek pro vodáky. Jde zejména o vodu pro zásobování obyvatel a pro zemědělství. Řeka Úhlava, pramenící na Šumavě, je vodárenským tokem pro zásobování obyvatel pitnou vodou města Plzně a celé aglomerace. Obce v povodí střední Úhlavy musí nyní čerpat vodu z vrtů hlubokých 50 - 80 m, zřejmě již ze zvodní fosilní vody, které se potřebně nedoplňují. Ministerstvem vnucovaná bezzásahovost, spolu s globální klimatickou změnou, synergicky zvyšuje nepříznivou situaci životního prostředí a přírody živelným ohrožováním velkého rozsahu jak ČR, tak jeho obyvatel, přírody a ekonomiky. Jediná přirozená regulace nadměrného ohřívání a vysušování krajiny je dospělá a vrostlá stromová vegetace. V současnosti je takový typ vegetace marginalizován ve prospěch krátkodobého nárůstu biodiverzity v důsledku gradace mortalitního parazita, jehož působení je propagováno na úkor zachování hostitele – stromového ekosystému s termoregulační a hydrologickou (hydricko-stabilizační) funkcí.

Věda, ideologie, stresové faktory a biotopy

Bezzásahovost je možná v ekologicky vyvážených (stabilních) biotopech (podobně jako u zdravého člověka, který je také živým organismem). Varovné příklady dopadů bezzásahovosti ve Středozeří a jinde ideologové nevnímají, širší a zpětné vazby opomíjí. Vedoucí politici A. Babiš a R. Brabec argumentují jednostrannou „ideologickou vědou“, oponentura se nepřipouští. Tato situace připomíná minulé ideologie, kdy osoby s nejvíce tituly - jmenovaní akademici prosazovali lisenkismus (jistou paralelou je, že akademik Lepešinská, dokonce vyráběla živou hmotu), vše co souviselo s genetikou bylo zavrženo vč. jejich hlasatelů.

Ideologové bezzásahovosti nepotřebují monitoring a management, podobně jako genetické zdroje. Jejich predikcí je pouze ideologická mantra: „příroda si pomůže“. Důkazem konečného dopadu je nedaleké Mrtvé moře, kde je život pouze na bakteriální úrovni (tedy tam, kde kdysi započal). Potřebné je vycházet z relevantních důkazů a známých vědeckých biofyzikálních a biochemických zákonitostí a principů, jež zásadně ovlivňují vodní koloběh, teplotní poměry, vegetaci a následně tzv. „biologickou pumpu“, teploty ovzduší a teploty ploch, „tepelné ostrovy“, biodiverzitu, transpiraci, albedo aj. a řadu dalších reálných a ověřitelných údajů.

Proč byl prosazen experiment bezzásahovosti

Zajímavostí je, že původně byly hřebenové smrčiny Šumavy označovány jako „autochtonní horské smrčiny“ s nutností nezbytné ochrany. Posléze byly oportunisticky prohlášeny za nepřirozené porosty, které je nutno co nejrychleji přeměnit na přírodní. Původně se jednalo o experiment prosazovaný některými idealistickými pedagogy Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, který byl pak označen jako moderní „ochrana přírody“. Jednalo se o podporu kůrovcové epidemie a následné uschnutí horských smrčín (disturbanci) v délce více než 40 km, na ploše více než 20 tis. ha. Naoktrojovanou ochranou kůrovce měla být vytvořena „přírodní divočina“ (k čemuž byli na státní univerzitě JČU také vychováváni absolventi). Posléze tato fiktivní doktrína byla rozšířena na hazardní zvrhlou ochranu všech přírodních procesů (epidemie, sucha, povodně, eroze, požáry, vichřice), což je v kulturní krajině s ekologicky nestabilními biotopy zločinné a v rozporu s udržitelnou vývojovou dynamikou v koordinaci na měnící se přírodní prostředí. A tak vznikl bezzásahový experiment, který nakonec podpořili i oportunističtí „akademici“ B. Moldan (který dříve byl pro omezení velikosti NP Šumava) a J. Fanta (ten původně prohlašoval: pokud nedoplníme buky, kleny a další původní dřeviny, budeme se pohybovat v bludném kruhu). Skutečně světově vědecká ochrana národních parků spočívá v ekosystémovém asistenčním managementu (tedy ne skutečných přírodních divočinách). Nutné je umět spolupracovat s přírodou a jejími procesy, což je prioritně věcí aplikovaných ekologů - lesníků, zemědělců, vodohospodářů, ale ti jsou převážně odmítáni a vylučováni z vedoucích pozic v ochraně přírody. Dlouhodobým lidským působením ovlivněná a změněná krajina nebude zákonitě vykazovat resuscitační obnovu původní homeostázy, její vývoj k degradačním stádiím je stejně pravděpodobný.

Hazard a zločin

Původně MŽP proklamativně prosazovalo „předběžnou opatrnost“, současným předpisem je revolučně vnucována hazardní bezzásahová výroba virtuální divočiny na většině území národních parků ČR, které však nebyly při vyjádření místních obyvatel takto vymezovány. Protože uvedeným ideologickým požadavkem již vznikly stamiliardové základní škody, byla tato skutečnost „přikryta“ vnucenou jednoúčelovou novelou zák. č. 114/1992 Sb.

Slepá utopistická ideologie bezzásahovosti ve skutečné realitě neznamená slibovaný vznik věkově, prostorově a druhově různorodých, ekologicky vyvážených přírodních porostů. Jen velmi omezeně dochází k lokální obnově smrkových porostů a to v tom případě, kdy jejich růst započal pod ochranou matečných porostů (zastínění, vláha, vhodná teplota, omezená větrnost, symbiotická mykorhiza). Proto na většině bezzásahových území v lepším případě vznikají lesostepní formace s fatálně krizovým dalším vývojem, poznamenaným suchem, bořivými větry, změnou mezoklimatu a přiblížení se aridnímu mediteránu.

Účast občanů

Ochrana přírody podle novelizovaného zákona se má uskutečňovat za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů a aktivů. Z.s. Hnutí Život sdružuje řadu dalších občanských sdružení s letitou existencí a m.j. již 3 roky analyzuje vývoj situace naoktrojované bezzásahovosti na Šumavě. Zásadní doklady jsou uvedeny na jejich internetových stránkách (www-hnutizivot.cz), ve sbornících jejich konferencí a v množství odborných publikací jejich členů, např.: Šumava a její perspektivy I,II, Šumava

umírající a ohrožená, Suchá opona Šumavy, Udržitelný vývoj světových regionů - ekologické vazby vývoje lidské populace a vegetace I-VIII aj. Hnutí DUHA je dlouhodobě dotováno průměrně 16,5 mil. Kč/rok, MŽP s oponentním Hnutím Život, i přes jejich požadavky, s ním nekomunikuje (v rozporu s Aarhuskou úmluvou). Jako občané České republiky se cítíme poškozeni na svém životním prostředí v důsledku těchto chybných politických opatření.

Požadavek pozastavení účinnosti zákona k prověření nedoložených dopadů

Jednouúčelová novela „pro jistotu“ byla okamžitě platná s nezodpovědně stanoveným memorandem neměnnosti po dobu 10-15 let, protože je ve střetu s realitou i obyvateli. K problémové novele více než 1000 připomínek nebylo veřejné projednáno, novela byla prezidentem vetována a posléze politicky nezodpovědně prohlasována na základě lživých argumentů Hnutí DUHA a požadavků MŽP. Mnoho desítek žalob bylo odloženo. Lživé argumenty a morální profily hlavních aktérů bezzásahovosti jsou dokumentovány (vedoucí garant internetové podpisové akce „za dobrý zákon“ je někdejší pracovník STB, vedoucí aktivista požadavků na vznik „divočiny“ v průběhu aktivistické činnosti získal řadu nemovitostí). Prosazovatelé virtuální divočiny nekorektně, podloudnými prostředky a bez ohledu na reálné dopady dosáhli nakonec škodlivého politického prohlasování.

Pro nedoloženou opodstatněnost a oprávněnost požadujeme pozastavit platnost uvedené radikální nevědecké novely zák. č. 114/1992 Sb., v zák. č. 123/2017, potencionálně navozující rozsáhlé ohrožení přírodních, sociálních, kulturních a ekonomických hodnot ČR, k provedení nezbytných ověřujících průzkumů a analýz, zejména:

- zpracování liniové filmové dokumentace aktuální situace hřebenových porostů Šumavy s komentářem (za účasti odborníků Hnutí Život)
- porovnání původního botanického mapování biotopů provedeného před vyhlášením EVL Šumava se současnou realitou, vzhledem k degradačnímu vývoji biodiverzity, zejména neplněním požadavků ochrany chráněných druhů a vyjmenovaných biotopů
- prověření porušení podmínek další zákonné ochrany: CHOPAV Šumava, Biosférická rezervace UNESCO Šumava, EVL Šumava, Ptačí oblast Šumava, ochrana krajinného rázu
- provedení zákonného společenského posouzení vlivu na životní prostředí, tzv. „RIA“ a vypořádání připomínek
- provedení analýzy udržitelného vývoje jak environmentálního, tak ekonomického a sociálního
- zpracování soudně znaleckého posudku na doktrínu bezzásahovosti v ekosystémech národních parků ČR a ideologicky způsobených škod.

Pavel Valtr, předseda z.s. Hnutí Život,
účastník „Táborské skupiny“ pro vznik ochrany Šumavy,
ministrem J. Vavrouškem jmenovaný jako expert
pro přeshraniční posuzování vlivů na životní prostředí,
soudní znalec, člen ČAZV, IALE, IFLA, ČKA

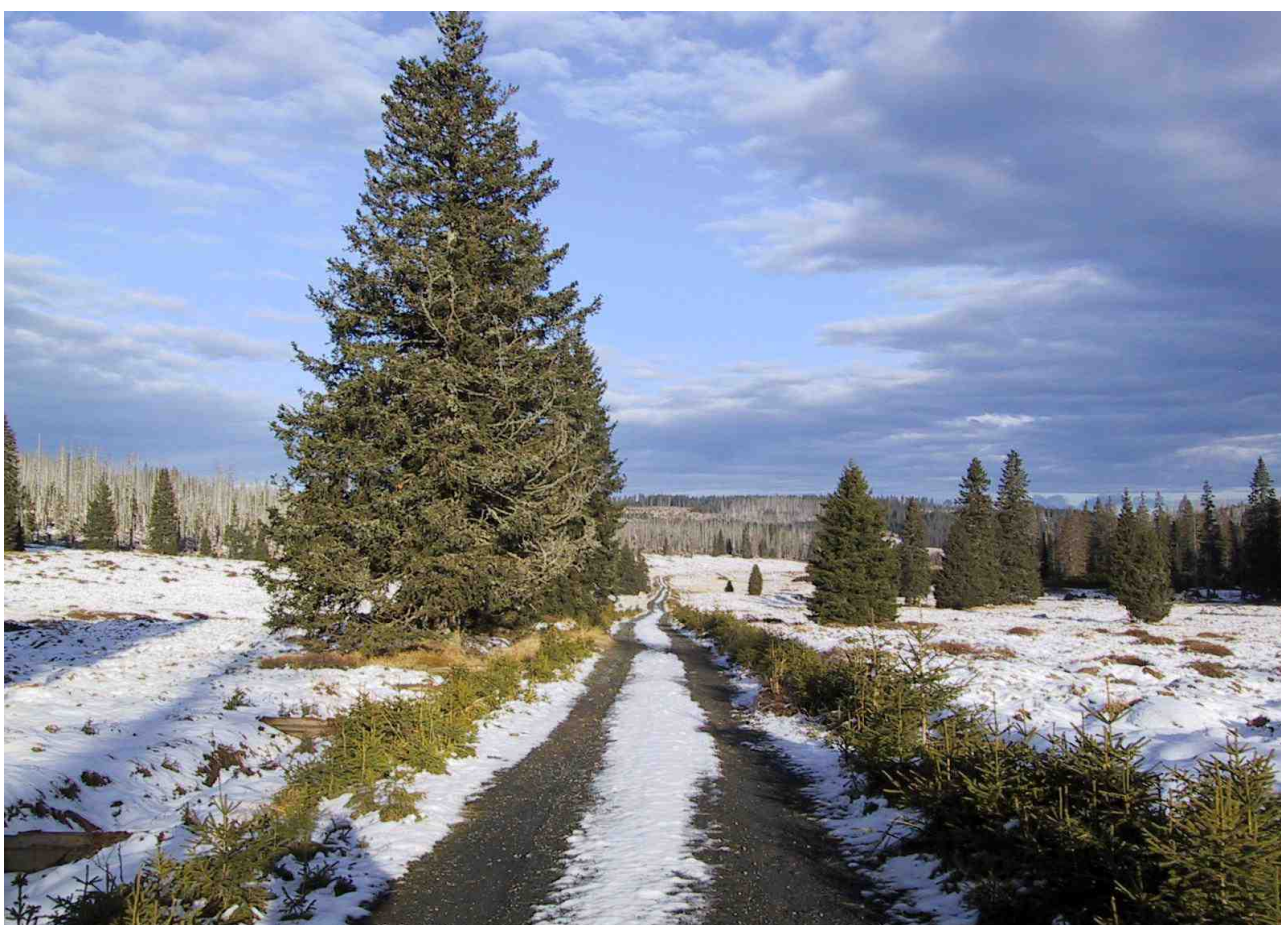
Martin Klewar, místopředseda z.s. Hnutí Život
Člen ČAZV, specialista ochrany lesa ÚHÚL-MZe

za členy, sbor expertů a soudních znalců

Fotopříloha

Aridizující hřeben Šumavy

Trvalý střet: dlouhodobě pro turisty nesmyslně uzavřená silnice k Modrému sloupu (2,8 km) na hranici SRN, kde po staletí vedla přeshraniční obchodní cesta a „*kde se dnes tetřev obává člověka*“

Funkce lesa v klimatu Země - společně proti oteplování

Vyvinuté lesy tvoří živou pokožku Země chránící ji před zbytečným vysycháním v důsledku slunečního záření (radiace), které je bez kompenzace hydro-biosférou samo o sobě smrtelné (dtto radiace ve vakuu). Fungující rostlinné, a především lesní ekosystémy zásadním způsobem zajišťují transport vody z oceánů na kontinenty (Makarieva, Gorshkov, 2007) a zajišťují kvalitu životního prostředí.

Juvenilní vs. produktivní

Produktivní věk je u stromů, podobně jako u lidí, nejdelším obdobím jejich života a zároveň také stádiem úplného rozvinutí všech jejich životních funkcí. V závislosti na druhu stromu věk dospívání kolísá (bříza – 20 let, dub – 70 let, smrk – 60 let), ale shodně platí, že teprve v dospělosti nabývá význam stromu úplných rozměrů, jak co se týče ekosystémových vazeb (největší biodiverzita vázaných druhů symbiontů, parazitů, komenzálů i mutualistů), tak co se týče klimatické funkce – schopnosti regulovat nepříznivé výkyvy počasí a extrémů klimatu.

Reprodukční schopnost nemůže být jediným hodnotícím kritériem kvality ani lidského společenství, ani společenství stromů (ekosystému lesa). Samotná schopnost reprodukce, která nastupuje u stromů (stejně jako u lidí) na konci juvenilního stádia (v období dospívání), není ani v lidské společnosti, ani ve společnosti stromů znakem funkční dospělosti a zralosti. Právě například klimatická funkce lesa je plně rozvinuta až během produktivního věku, v růstové fázi tzv. optima.

Nelze tedy v přístupu k lesu pomíjet jeho hlavní životní fázi!

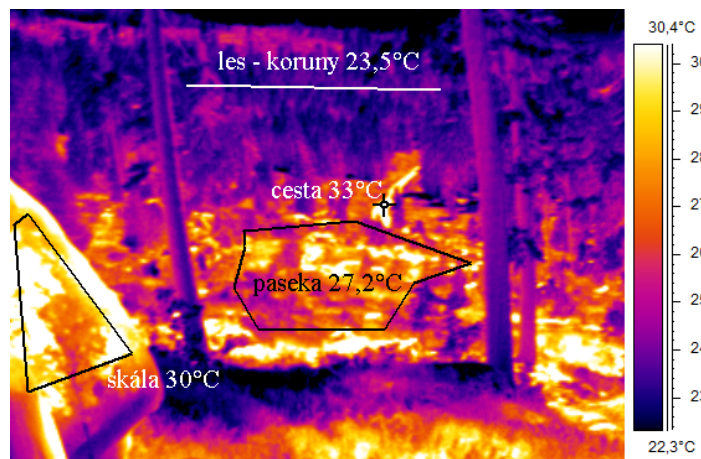

Obrázek 1: **Lesní ekosystém ve fázi rozpadu dospělého lesa:** nová generace je již přítomna, ale dosud neplní všechny svoje funkce

Schopnost lesa hospodařit s vodou

Regulace teplotních extrémů

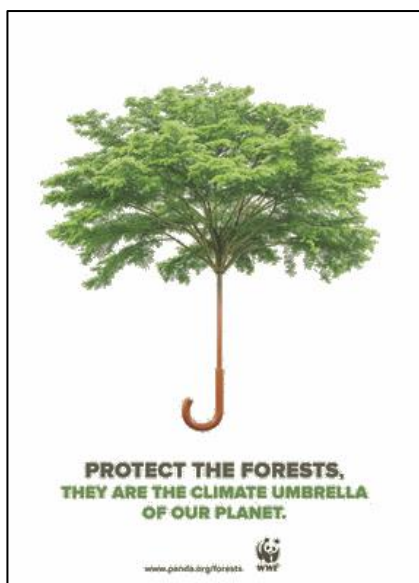
Obrázek 2ab: Rozdílné teploty lesa objektivem termovizní kamery: v závislosti na charakteru a výšce vegetace se liší teplota nižších vrstev vzduchu a půdního povrchu a související množství přítomné vody. V lese u země je teplota nižší nežli v korunách, vlhký vzduch v lese zůstává!

Stromy mají jedinečnou termoregulační funkci, která spočívá v transpiraci – vypařování vody, kterým dochází k ochlazení stromu a současně ke zvlhčování okolního vzduchu. Tepelná energie je zachycena ve změněném skupenském stavu vody – vodní páry. Pokud hrozí přehřátí vlivem extrémních teplot, dokáže strom cíleně uzavřít průduchy v listech (jehlicích) a zabránit tak kavitaci (trombóznímu kolapsu). V obou případech jsou nižší patra vegetace, včetně živočichů a lidí chráněna stínem od extrémních teplot. Z těchto důvodů je také v parném létě příjemně ve stínu lesa podobně jako v klimatizované místnosti.

Síla klimatizačního účinku lesa narůstá s výškou a hustotou vegetace v jednotlivých jeho patrech.

Negativní dopady experimentálního managementu na Šumavě

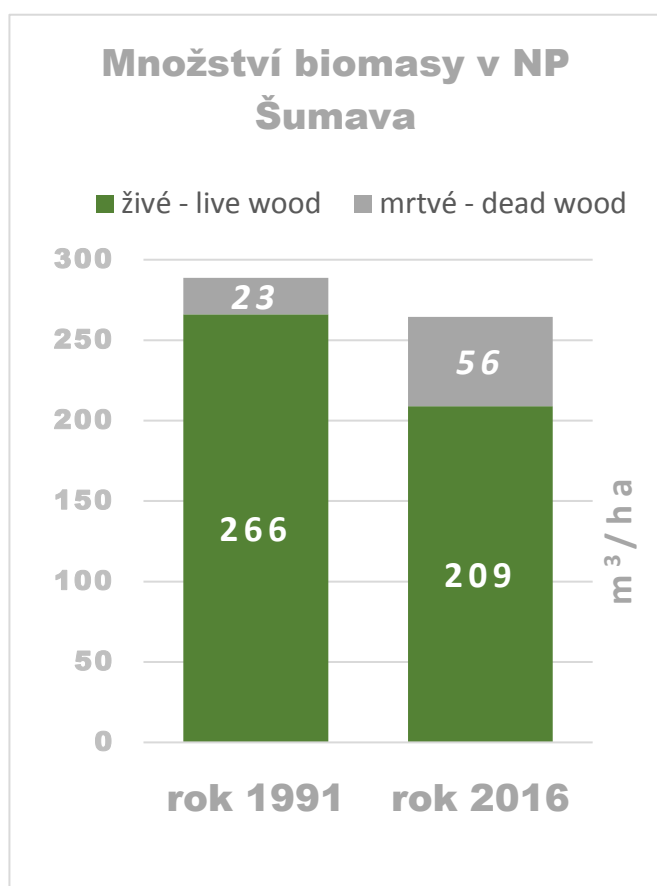

V nastalých proměnách šumavské krajiny se nelze vyhnout hodnocení, do jaké míry se daří naplnit záměry deklarované při vyhlášení zdejšího území za národní park.

„Posláním národního parku je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů“

Uvedený text je citací NAŘÍZENÍ VLÁDY České republiky č.163/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany.

Během doby existence národního parku došlo na jeho území k významnému úbytku živé biomasy ve prospěch dílčího nárůstu tzv. odumřelého dřeva, ale za celkově klesajícího trendu hektarových zásob biomasy.

Velkým neúspěchem experimentálního managementu na Šumavě je výrazný pokles množství živé biomasy (o 21,4 %) a celkový pokles biomasy, který vyjadřuje vyšší zátěž exploatací dokonce i ve srovnání s hospodářským lesem !

Vlivem nárůstu objemu odumřelého dřeva (dead wood) dochází ke zvýšení početnosti (density) organismů vázaných na tento typ ekosystému (saproxylofágní druhy) a částečně rovněž k celkovému nárůstu biologické rozmanitosti (biodiverzity). Jakkoliv lze tuto skutečnost hodnotit kladně, jedná se o velmi malý úspěch v ochraně přírody. Situace je shodná s množstvím organismů vázaných na každého jedince rostlinné i živočišné říše (také člověka) a momentem jeho odumření, kdy denzita i diverzita části biologického spektra hostitele dočasně eskaluje (zjm. saprofágní a nekrofágní organismy).

Odpovědí na otázku, proč došlo k poklesu celkového množství biomasy je fakt, že po nekontrolovaném šíření lýkožrouta smrkového (*Ips typographus* L.) z bezzásahových zón došlo k rozsáhlým vynuceným asanačním těžbám ve II. a III. zónách, kde je anasance povinná z důvodu ohrožení sousedních vlastníků lesa mimo národní park.

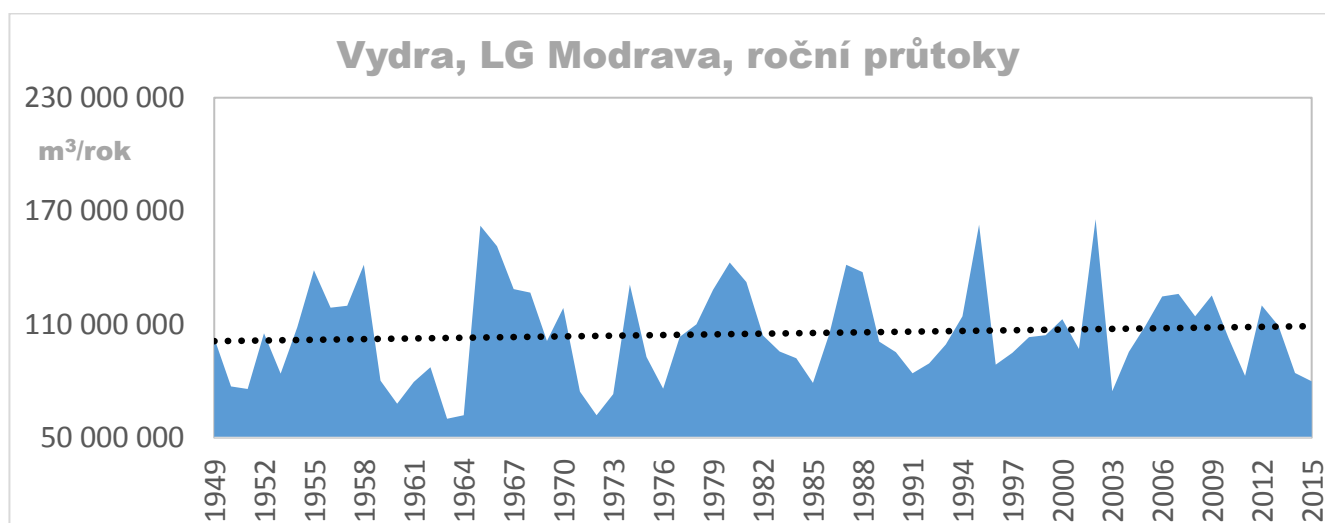
Největší negativní dopady uvedené změny stavu lesa jsou patrné na klimatizační roli lesa v termodynamickém procesu krajiny.

Les na Šumavě v národním parku výrazně ubývá – může za to bezzásahový režim.

Klima krajiny – změny přicházejí nenápadně!

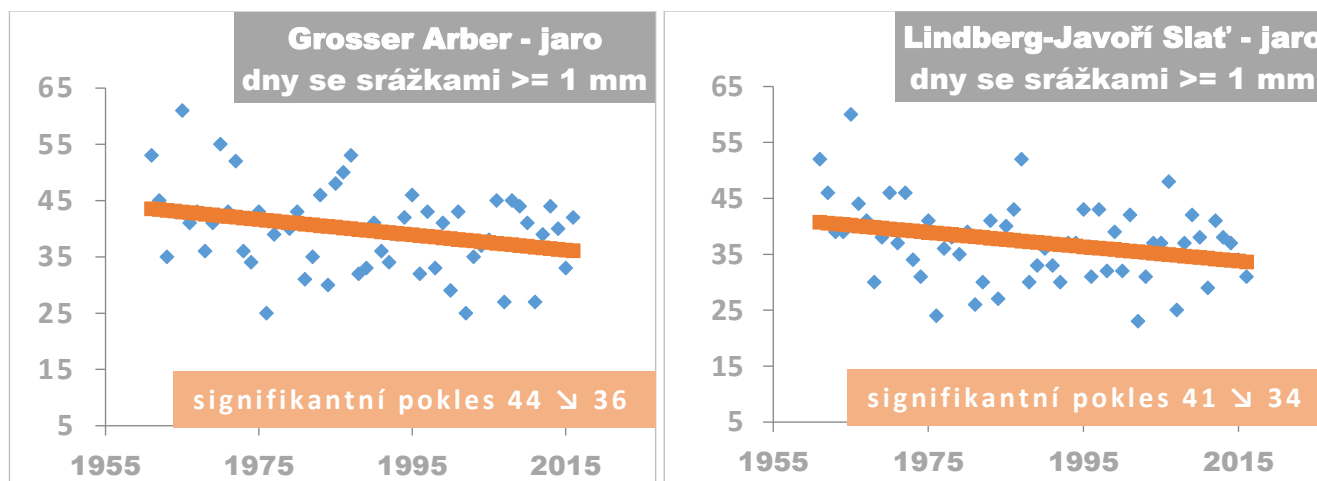
Změny, které přicházejí nenápadně, mohou uniknout našemu zřeteli a na vhodné kroky odvracející jejich negativní důsledky může být nakonec pozdě. V časopise Ochrana přírody, který vydává AOPK (Agentura ochrany přírody a krajiny zřízená Ministerstvem životního prostředí) vyšel před časem článek zabývající se hydrologií Šumavy, ve kterém autoři uvádějí, že se jim nepodařilo zaznamenat změny, ke kterým došlo po rozsáhlých destrukcích lesních porostů vinou přemnožení kůrovce (Ochrana přírody, 1/2016, Hruška a kol. Bezzásahový režim nemá zásadní vliv na hydrologii šumavských povodí).

„Jak je možné, ptají se autoři uvedeného článku nad totožným grafem, že na průtocích řeky Vydry nejsou vidět důsledky uschnutí lesa?“ Odpověď může znít, že obsah vody ve dřevě všech uschlých stromů v povodí (ale také stromů pokácených, či odvezených) činí 360 tisíc m³ vody, což jsou přesně 3,4 %, které nemohou v průměrném ročním odtoku způsobit statisticky významnou odchylku, i kdyby odtékly najednou a úplně všechny (ve skutečnosti zde stromy usychají od 90.let a značná část vody ze dřeva se odpaří do atmosféry). Proto bude trend v ročních odtocích pravděpodobně vždy jen statisticky nevýznamný. Může však takový závěr zároveň znamenat, že se neděje nic, co by nás mělo zajímat?

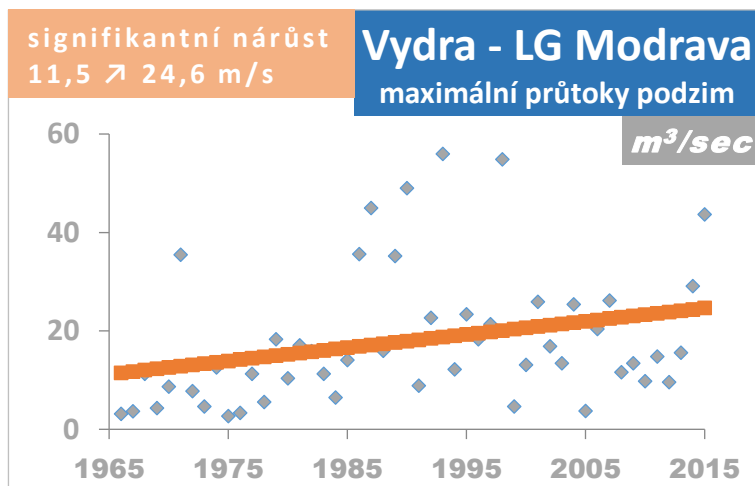
Riziko klimatických extrémů a ohrožení suchem

Hydrologické změny v povodí horských řek – hledání jehly v kupce sena?

Klimatickými extrémami a dopady náhlých či postupných změn lesních ekosystémů na hydrologii krajiny se v minulosti zabývala celá řada autorů napříč kontinenty. Závislosti výskytu lesa a množství srážek si všímá například V. M. Meher-Homji (1991) v indickém pohoří Palni Hills a Nilgiri na základě analýzy dat meteorologických stanic umístěných v oblastech s odlišnou historií krajinného krytu (land cover). Dotčené meteorologické řady mají dlouhou historii (počátek v roce 1886) a jejich porovnání vykazuje statisticky významné rozdíly výskytu deštivých dní, objemu srážek, výskytu podnormálních srážek a frekvenci suchých let.

Významné poklesy počtu srážkových dní v jarním období, zaznamenané i na Šumavě, mají pravděpodobně stejnou příčinu v proměnách stavu sousedících lesních ekosystémů. Stejně tak i významný nárůst extrémních odtoků Vydry v podzimních obdobích roku ukazují na probíhající změny, které jednoduše stanovené průměry nemohou zobrazit.

Paradoxy klimatologie a hydrologie

Z ekosystému luk, pastvin a keřů odtéká více srážkové vody, než z ekosystému lesa. Pro zásobování lidstva vodou by tedy mělo být výhodnější lesy kácet a nahrazovat například pastvinami, přesto dochází po odstranění lesů k úbytku deště a ztrátě hydrologické vlastnosti krajiny akumulovat vodu (Makarieva 2007, Pokorný 2011). Tento paradox je způsoben závislostí atmosférických srážek na transpiraci lesa a úzkou provázaností mezi množstvím vody stabilizovaným v rostlinných pletivech a schopností rostlin/stromů regulovat vlastní výpar a ochlazovat krajinu.

Při srovnání s alternativou lučního společenstva nebo lesa juvenilních stádií, kde činí objem volné vody 0,51 m³ - 3,5 m³ (Černý 2007, ČSÚ 2016) je jenom tepelný, kompenzační výměník volné vody ve vyspělém, produktivním lesním ekosystému 90-176 x větší. Schopnost klimatizace krajiny narůstá u lesa společně s objemem biomasy, která je schopna aktivní transpirace, tedy nikoliv například s množstvím odumřelého dřeva.

Literatura:

Černý J., 2007, multimediální učební text, Environmentální chemie a výživa rostlin, dostupné na: <http://af.czu.cz/~cernyj/FYTO1/Prednasky-vyziva%20rostlin/Fyto1PDF-KS-01.pdf>

Český statistický úřad – ČSÚ, 2016, výkaz definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin, dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/definitivni-udaje-o-sklizni-zemedelskych-plodin-2015>

Gandelová L., Horáček P., Šlezingerová J., 2009, skriptum Nauka o dřevě, MZLU Brno, ISBN: 978-80-7375-312-2

Hruška J., Lamačová, A., Chuman, T., 2016, Bezzásahový režim nemá zásadní vliv na hydrologii šumavských povodí. Ochrana přírody, 35 - 38

Makarieva A. M., Gorshkov V. G., 2007, Biotic pump of atmospheric moisture as driver of the hydrological cycle on land. Hydrol. Earth Syst. Sci. 11, 1013–1033

Makarieva A. M., Gorshkov V. G., Sheil D., Nobre A. D, Li B.-L., 2013, Where do winds come from? A new theory on how water vapor condensation influences atmospheric pressure and dynamic, Atmos. Chem. Phys., 13, 1039–1056, 2013, www.atmos-chem-phys.net/13/1039/2013/, doi:10.5194/acp-13-1039-2013

Meher-Homji, V. M., 1991, Probable impact of deforestation on hydrological processes. Climatic Change 19: 163-73.

Pokorný J., Brom J., Čermák J., Hesslerová P.; Huryňa H., Nadezhdina N., Rejšková A., 2010, Solar energy dissipation and temperature control by water and plants. International Journal of Water. Vol. 5, No. 4, s. 311-336, 2010a.

Pokorný J., Hesslerová P., 2011, Odlesňování a klima, Vesmír 90, září 2011, 2-6

Vydalo: Hnutí život z.s., únor/2017

Kontakt: Martin Klewar - místopředseda spolku, ekolog@hnutizivot.cz,

Web: www.hnutizivot.cz

Podporujeme:

Biotic Regulation: Publications

National Research Centre "Kurchatov Institute"
B.P.KONSTANTINOV
PETERSBURG NUCLEAR PHYSICS INSTITUTE

